

«ЛИТЕРАТУРА И ИСКУССТВО»

Азәрбајчан Јазычылары Йттифагы вә Азәрбајчан
ССР Мәдәнијәт Назирлијинин органыОрган Союза писателей Азербайджана и Министе
ства Культуры Азербайджанской ССР.

№ 21 (1326)

Шәнбә, 22 мај 1965-чи ия

Гијмәти 4 гәпик.

Микајыл РЗАГУЛУЗАДӘ

Хан чинарын бир јарпағы

Хан чинарын башы көјүн бир га-
тындадыр, көкләри ана торпағын гој-
нунда. Күн доғанда, илк ишылтыла-
ры алнындан өпәр хан чинарын. Ал
шәфәгдә ишым-ишым ишылдар хан
чинарын јарпағлары. Гушлар јува гу-
рар, бала бөјүдәр хан чинарын гуча-
ғында. Дан јелләри әсәндә, илк чи-
вилтиләрә гарышар, сәһәр нәғмәси
кими сәсләнәр хан чинарын јарпагла-
ры.

Күн гызанда, гајадан фышгыран
буз булаг сулары кими шырылдар,
үрәкләри сәринләдәр. Хан чинарын
јарпағларына зәрли нахышлар чәкәр
батан күнәшин сон ишығлары.

Аналарын лајласына гошулар, көр-
пәләрә ширин јуху кәтирәр јарпагла-
рын нәғмәси. Нәнәләрин нағылларына
гарышар, нәвәләрә зәр ганадлы пәри-
ләрдән, бүллур сарајлардан, див ба-
сан икидләрдән данышар јарпагла-
рын пычылтысы.

Зәһмәтдән, һүнәрдән, дөјүшдән, зә-
фәрдән дастанлар сөјләр нәсияләр-
дән-нәсилләрә хан чинарын һәр јар-
пағы.

Нечә-нечә күләкли, туфанлы пајыз-
лар, нечә-нечә гарлы тышлар көр-
мүш, амма димдик дурмуш, әјилмә-
миш хан чинарын вүгарлы башы,
әјилмәз дә!

Пајызларда јарпағлары саралыб тө-
күлмүш, гышларда азғын боранлара
синә кәрмиш шах будағлары, јазлар-
да јенә јарпагланмыш-будагланмыш,
даһа да учалмыш дик башы хан чи-
нарын...

Пајыздыр јенә...

Јарпағлар төкүлүр, ганады гырыг
гушлар кими һавада ахсаја-ахсаја,
бүдрәјә-бүдрәјә... Иликләрә ишләјир
дәли күләјим буз нәфәси. Көјдә боз
булудлар галаг-галагдыр, јердә сол-
гун јарпағлар...

Өз һөкмү вар һәр фәслин! Нејләсин
хан чинар!

Чыл-чылпагдыр, чыл-чылпаг. Ан-
чаг ашағыларда, алт будағларда боз-
армыш, саралмыш бир нечә јарпаг...

Бир гыз дурмуш хан чинарын ал-
тында, беш-алты јашларында бир
гызчығаз. Хан чинары даим шах бу-
дағлы, будағларыны шух јарпағлы,
јарпағларыны ишым-ишым ишылда-
јан көрмүш гызчығаз өз јашындан бә-
ри. Бәс инди бу нәдир белә? Јараны-
шын бу гәрибә «әјләнчәләриндән»,
доғум-өлүм «ојунларындан» гызчыға-
зын нә хәбәри.

Јерә сәпилмиш јаралы јарпағлары
инчитмәмәк үчүн еһмалча аддымла-
јыр гызчығаз,

Саралыб-бозармыш бир јарпаға ба-
хыр гајғылы-гајғылы.

Тоздан саралыб-бозармыш билир
ону.

Узадыр хырдача томбул әлләрини.

Тозуну силмәк истәјир нәвазишлә.

Гопуб әлиндә галыр јарпаг.

Әлләри әсир, үрәји учунур гызчы-
газын, долур көзләри.

Бағрына басыр јарпағы. Гызчыға-
зын көрпә үрәјинин һәрарәтиндән, ана
сүдү кими саф, тәмиз мәнәббәтиндән

санки чанланыр, дилә кәлир солгун
јарпаг:

— Көзләрин долмасын, балачан,
дәрд олмасын сәнә бу.

Мән бу гочаман хан чинарын бир
јарпағыјам, балачан, јалныз бирчә
јарпағы. Биз јарпағлар кәлди-кәдә-
рик, хан чинар сағ олсун, вар олсун,
балачан!

Мән дә бу солгун јарпағлар кими,
ана торпағын гојнунда күнәшин һәрә-
рәтинә, јағышын рүтубәтинә гарыша-
чағам, јенә хан чинара говушачағам,
балачан! Бир күн јенә баһар кәләчәк,
күллү-чичәкли баһар.

Сәһәр-сәһәр күн ишығында хан чи-
нарын ишым-ишым ишылдајан јамја-
шыл јарпағлары ичиндә мәнә дә кө-
рәчәксән, балачан, көрәчәксән.

Дан јелләри әсәндә, хан чинарын
хышылдајан сәсиндә, көјләрә учалан
торагајын сәһәр нәғмәсиндә, ана тор-
пағын әтирли нәфәсиндә мәнә дә сә-
сими ешидәчәксән, нәфәсими дујачаг-
сан, балачан, ешидәчәксән, дујачаг-
сан.

Баһар кәләчәк, күллү-чичәкли ба-
һар.

Хан чинар вар олсун, балачан, јер-
ли-јагағлы, шахлы-будағлы хан чи-
нар!..